

PACTE TERRITORIAL PER A L'OCUPACIÓ DE TERRASSA

DIAGNOSI ESTRATÈGICA

GRUP DE TREBALL SOBRE FOMENT DE LA SOSTENIBILITAT

Dia: 12 de febrer de 2004

Hora: 16:00 hores (fins a les 19:00)

Lloc: Escola d'Hostaleria "Torre Mossèn Homs", Carretera de Castellar, s/n, Terrassa

Ordre del dia:

Discussió del document d'anàlisi estratègica pel que fa a línies estratègiques sobre foment de la sostenibilitat.

Assistents:

Sr. Josep Antequera, Càtedra UNESCO de la UPC
Sra. Montse Borràs, Viver d'Empreses, Foment de Terrassa, SA
Sr. Martí Colomer, CECOT
Sr. Antoni Estapé, Secció de Figures de Planejament, Gerència d'Urbanisme de l'Ajuntament de Terrassa
Sr. Antonio López Montejero, Àrea de Mobilitat de l'Ajuntament de Terrassa
Sr. Xavier Muñoz, OEST, Foment de Terrassa, SA
Sra. Montserrat Playà, Grup Municipal de CIU de l'Ajuntament de Terrassa
Sr. Jesús Romero, Unitat de Sistemes d'Informació Geogràfica
Sr. Francisco Ruano, CCOO
Sr. Pere Sánchez, Grup Municipal del Partit Popular de l'Ajuntament de Terrassa
Sr. Enric Sanllehí, OEST, Foment de Terrassa, SA
Sra. Rosa Sanz, Àrea de Medi Ambient i Sostenibilitat, l'Ajuntament de Terrassa
Sr. Maties Serracant, ADENC
Sr. Antoni Trenchs, Mina Pública-Aigües de Terrassa
Sra. Carme Burgos, OEST, Foment de Terrassa, SA, Secretària de la reunió

S'excusa expressament l'absència de:

Sr. Lluís Alegre, Àrea de Mobilitat, Ajuntament de Terrassa
Sr. Enric Ayra, Àrea de Promoció Econòmica, Diputació de Barcelona
Sr. Xavier Blanca, UGT
Sr. Enric Carrera, Càtedra UNESCO, UPC
Sr. Ricard Jo, Oficina de Treball de la Generalitat a Terrassa
Sr. Pere Montaña, Gerència d'Urbanisme, Ajuntament de Terrassa
Sr. Antoni Serra, Gerència d'Urbanisme, Ajuntament de Terrassa

Desenvolupament de la reunió

El Sr. Xavier Muñoz agraeix l'assistència als presents. Situa la reunió en el marc de la detecció de problemes i necessitats i definició de línies estratègiques. Defineix la línia

estratègica de la concertació com la base, la línia instrumental. Afirma que l'èxit d'una política depèn de la detecció i definició dels problemes per poder-hi buscar solucions. Pensa que els tres grups de treball de fons són els següents: foment de la competitivitat, foment de la cohesió social i foment de la sostenibilitat. També anuncia la voluntat de dur a terme una avaluació de processos i de resultats en aquest pacte. Afirma que actualment s'està treballant en el plantejament d'una metodologia d'avaluació i aquesta començarà durant el mes de març. El Sr. Muñoz pensa que la sostenibilitat afecta a la competitivitat de les empreses i a la qualitat de vida de les persones.

El Sr. Muñoz apunta que endebades s'estarà parlant de progrés, de la competitivitat de l'estructura econòmica i de la seva cohesió social, si les reflexions no contemplen el foment de la sostenibilitat de l'escena on es produeixen les activitats humanes. De res hauran servit els avenços en aquells camps si de la millora en la creació de la riquesa es desprèn el deteriorament innecessari del medi urbà o rural. De tota manera, quan s'ha agrupat les línies estratègiques, s'ha emprat un concepte integrat de sostenibilitat "física" en el sentit que es feia per la Carta d'Aalborg i per la proposta de la comissió d'experts del projecte *Sustainable Cities*, que responia a una sèrie d'aspectes a tenir en compte per entendre la sostenibilitat local i urbana (com recordareu alguns):

1. La satisfacció dels ciutadans amb la comunitat local.
2. La contribució local al canvi climàtic global.
3. La mobilitat local i transport de passatgers.
4. L'accessibilitat dels ciutadans a zones verdes públiques i serveis locals.
5. La qualitat de l'aire de la localitat.
6. Els desplaçaments de nens entre la casa i l'escola.
7. La gestió sostenible de l'autoritat local i de les empreses locals (certificacions ISO 14000 i EMAS).
8. La contaminació sonora.
9. La utilització sostenible del sòl.
10. El consum de productes que fomenten la sostenibilitat.

Alguns d'aquests aspectes tenen a veure directament amb l'ocupació i foment de l'activitat econòmica, que interessin especialment una modificació qualitativa substancial de condicions dels treball i que també es poden relacionar amb la "venda de ciutat".

Hem de recordar que en data 23 d'octubre de 2000 es va elevar informe sobre la complimentació dels indicadors proposats per *Sustainable Cities* als respectius caps immediats, en la qual, entre d'altres coses se suggeria l'execució d'una enquesta d'opinió entre els ciutadans de Terrassa que atengués la manca d'informació bàsica sobre la població activa, condicions i comportaments socials (Terrassa posà de manifest que, en aquells moments, la Ciutat tan sols podia respondre a 1 dels 5 indicadors obligatoris i a 3 dels voluntaris, no sense manifestar poques dificultats metodològiques).

El Sr. Enric Sanllehí hi afegix que la tendència a augment de la densitat urbana, l'augment de la mobilitat intra i intermunicipal, en definitiva la transformació del sistema urbà terrassenc reclamava atenció en aspectes com la forma d'accés als llocs de treball (emprant transport públic o transport alternatiu al cotxe), la congestió dels serveis públics, en especial els relacionats amb els serveis bàsics com l'ensenyament o la sanitat, però també al respecte d'espais de lleure o d'espais verds, la congestió de la xarxa viària.

Exposa que per a l'elaboració del document s'han tingut en compte components en temes de mobilitat com els condicionants de gènere i també l'oportunitat que podríem resumir en la reformulació de la fesomia física de la ciutat (execució del Pla d'Ordenació Urbana Municipal). En el DAFO es destaquen 2 factors clau: el primer d'ells és la conclusió i execució, per tant, de la revisió del POUM amb la previsió del desenvolupament de nous espais (per creació o per reclassificació) destinats a la implantació de noves activitats econòmiques, principalment relacionades amb aquelles que generen més treball. El segon d'ells és la reordenació del trànsit viari i readaptació dels vials de primer ordre, especialment per afavorir les activitats logístiques i de distribució, així com els accessos a la ciutat i als centres de treball, potenciant el transport públic i/o comunitari. D'aquests factors es desprenen les línies estratègiques que apunten cap:

- Definició del sistema urbà de Terrassa.
- Foment del transport públic per a la millora i la sostenibilitat de la mobilitat per raó de feina i d'estudi.
- Foment de la sostenibilitat mediambiental de les empreses. Suport a les empreses per a l'obtenció de certificacions de qualitat ambiental i la implementació de sistemes de gestió ambiental, tant pel que fa a processos, com productes i operacions comercials.
- Augment de la qualitat de vida a partir de la disminució dels nivells de contaminació ambiental i d'un ús sostenible dels recursos.
- Foment de l'accés igualitari i a preus assequibles a tots els serveis bàsics.
- Foment a les polítiques de gènere mitjançant accions que possibilitin la compatibilitat dels deures familiars amb l'exercici professional.
- Foment dels serveis públics complementaris al treball en àrees especialitzades d'activitat econòmica (polígons industrials).

El Sr. Muñoz considera important saber quin és l'àmbit real d'influència de Terrassa en el marc de la mesura de la mobilitat. Apunta que s'està obrint el vial de connexió de la carretera Terrassa- Abrera.

El Sr. Josep Antequera defineix la sostenibilitat com un concepte que gira a l'entorn de la promoció de l'eficiència en tots els camps: ambientals, socials i econòmics. Creu que s'ha de promoure la eficiència en totes les activitats (industrials, econòmiques, etc.). També pensa que hi ha una manca de comunicació entre els actors socials. Conclou afirmant que estan treballant plantejant escenaris de futur i que creu important integrar aquestes diferents dinàmiques d'observació. De fet, explica que la Càtedra UNESCO està desenvolupant un Observatori de la Sostenibilitat que, entre d'altres coses, està treballant en un projecte per a l'Ajuntament de Terrassa per a la definició d'indicadors de sostenibilitat que inclou tots els aspectes socials.

El Sr. Maties Serracant explica que la regió metropolitana on vivim és la suma d'altres municipis. Creu que s'ha de potenciar aquest sistema urbà per millorar-ne la gestió. Pensa que és important disposar de tota la informació, perquè actualment les dades de que es disposen són de l'exercici de 1996. El Sr. Serracant afegeix que l'aposta per la logística no és un eix que generi grans jaciments d'ocupació, però sí que ocupa molt territori, per tant creu que cal apostar més per formar un arc tecnològic.

La Sra. Montserrat Borràs afirma que hi va haver molts territoris que van apostar per la logística i ara ho refan i, a tall d'exemple, cita el municipi de Viladecans. Conclou afegint que la indústria logística va reculant.

El Sr. Xavier Muñoz posa de relleu el paper de Terrassa com a reserva de sòl.

El Sr. Martí Colomer matisa que el sòl industrial és escàs i està distribuït en molt poques mans.

El Sr. Muñoz aclareix que es fa referència al sòl previst al nou pla, no al ja existent i disponible. Pensa que s'haurien d'introduir figures de regulació d'aquest sòl per evitar moviments especulatius. Segons ell cal tenir en compte les dinàmiques de creixement que afecten Terrassa actualment: és la tercera ciutat en nombre d'assalariats de Catalunya i aviat superarà els 200.000 habitants.

El Sr. Jesús Romero afirma que Terrassa creix al mateix ritme que altres poblacions de la comunitat de Madrid com per exemple Fuenlabrada. Segons ell, actualment la població terrassenca deu ser aproximadament de 190.000 habitants. Pensa que és important saber quin tipus de gent ve, l'edat, el perquè marxa cap a altres municipis, etc. Apunta que probablement l'augment de la població terrassenca ve donat pel flux migratori positiu de població de Barcelona i Sabadell cap a Terrassa. Esmenta que les persones marxen cap els municipis del voltant i que hi ha una mitjana de 10.000 canvis de domicili dins de la ciutat.

El Sr. Antonio López pensa que dotar de transport públic els polígons és molt costós. Pensa que seria menys costós promoure les accions d'ús de cotxe compartit. Afirma que actualment s'estan duent a terme a Terrassa obres importants com l'ampliació dels ferrocarrils fins Can Roca, i les estacions de Renfe Est i Oest. També afegeix que estem per sota dels estàndards d'ús de transport públic d'altres ciutats europees. Les noves estacions de ferrocarril implicaran un replantejament de tot el sistema de transport urbà. Conclou mencionant la nova ronda exterior que preveu el planejament.

El Sr. Muñoz esmenta la necessitat d'estudiar la capacitat d'atracció dels polígons per poder treballar en temes de mobilitat i també de conciliació de la vida laboral.

El Sr. Francisco Ruano pregunta a la resta si saben quanta gent treballa en els 14 o 15 polígons de Terrassa.

El Sr. Xavier Muñoz respon que no és fàcil saber-ho. Afirma que el nombre total d'assalariats de Terrassa actualment està al voltant de 66.000, amb tendència creixement i que estima que els llocs de treball situats en polígons industrials ha d'estar entre 25 i el 30% del total, que correspondrien a la majoria de treballadors de la indústria i a un bon nombre de treballadors dels serveis relacionats amb comerç, hostaleria i activitats de lleure en general.

La Sra. Rosa Sanz afirma que no totes les empreses tenen llicències ambientals d'activitats. A Terrassa hi ha 14.000 IAEs dels quals 5.000 s'haurien d'adequar a la nova llei i, a hores d'ara, només tenen la llicència d'activitats ambientals renovada 60 indústries. Apunta que probablement un dels motius sigui que no els hagi arribat massa informació juntament amb que la taxa per l'adequació ambiental era molt alta. Menciona que només hi deu haver 2 empreses que tenen la certificació ambiental EMAS.

El Sr. Muñoz creu que la xifra d'empreses amb certificació és quelcom més alta, malgrat no massa més. Recorda que al 2000 ja hi havia més del nombre esmentat per

la Sra. Sanz. Molt probablement caldria endegar una política de foment o de suport a l'obtenció d'aquest tipus de certificacions, atès, entre d'altres coses, que afavoreixen les relacions comercials i les exportacions.

El Sr. Martí Colomer pensa que l'excusa de la desinformació no és certa, ja que des de la CECOT s'han impulsat nombroses sessions informatives pel que fa a l'adequació ambiental de les empreses. Creu que justament el que passa és que aconseguir la llicència d'activitats ambientals comporta inversions molt importants a les empreses i hi ha reglaments i normatives de molt difícil compliment. Posa de relleu el paper de les multinacionals alhora d'estirar les empreses petites i mitjanes en aquest sentit.

El Sr. Xavier Muñoz exposa que, de la mateixa manera, que es podria portar a terme una estratègia de venda de ciutat basada en la R+D, també es podrien emprar en aquesta estratègia les bones pràctiques ambientals per part les empreses de la Ciutat.

El Sr. Josep Antequera pregunta que es farà amb les aportacions i conclusions que s'estan fent a la reunió.

El Sr. Muñoz afirma que les que el comitè tècnic del Pacte les recollirà i derivaran en propostes operatives que han d'acabar en accions. També afegeix que el plantejament inicial del Pacte és de 4 anys, però queda oberta la possibilitat que es prorrogui. A més a més, apunta que el Pacte Territorial és un element de planificació i no una suma d'accions a presentar en una convocatòria. En aquest Pacte s'introdueix com a element nou la idea de l'avaluació. I també insisteix que hores d'ara hi ha línies estratègiques que no van acompanyades de propostes operatives i que serà important destacar-les per tal de plantejar nous actors o per tal d'eliminar-les del document si es tracta d'errors o si realment no defineixen cap problema.

El Sr. Martí Colomer pensa que un dels problemes amb el que es troben les empreses és que no s'adapta la formació a les necessitats de les empreses. Proposa que es faci formació a mida. Pensa que des de tots els actors del Pacte s'ha d'impulsar: la transformació sostenible de la indústria, la transformació sostenible de la ciutat, la incorporació d'energia renovable a la indústria, potenciar la cultura del reciclatge i la minimització de residus. Per altra banda, aposta per la contractació en origen de la demanda de mà d'obra que no es cobreix.

La Sra. Borràs pensa que també passa el mateix amb la formació de reciclatge i la formació professional.

El Sr. Antequera exposa unes possibles línies de treball per augmentar l'ocupació: increment de la qualitat dels espais naturals, transformació sostenible de la ciutat i potenciació de les indústries dels reciclables.

El Sr. Antoni Trenchs pensa que cal incorporar la gestió de les energies a les línies estratègiques, per exemple, una que aposti per una gestió integral de l'aigua i una reducció del consum energètic, especialment quan s'observa aquest creixement real de la població, que als efectes d'altres en el rebut de l'aigua durant l'any passat han superat els 3.000 nous abonats, que coincidiria amb el que ha mencionat el Sr. Romero i amb les tendències expansives de Terrassa.

El Sr. Pere Sánchez demana si algú ha mesurat quin volum d'ocupació pot generar el reciclatge. També posa sobre la taula el debat a l'entorn de la taxa de residus.

El Sr. Muñoz explica que hi ha una proposta d'estudi sobre quants llocs de feina genera el reciclatge de subproductes i que sí que s'ha plantejat l'obtenció d'informació

sobre el que podria ser un nou filó d'ocupació. En general, però, sobre els aspectes de sostenibilitat ambiental encara hi ha molt per fer i una d'aquestes coses és implantar dispositius de mesura, a tots nivells. En realitat, en general, aquest sector representa una oportunitat de desenvolupament enorme, no només a Terrassa.

El Sr. Antequera creu que no s'han complert les expectatives respecte els nous filons d'ocupació relacionats amb el medi ambient. Pensa que els sistemes urbans que s'anticipin pel que fa a la cultura del reciclatge faran que creixi la bossa de subproductes locals. Cal potenciar l'ecologia industrial que implica una més gran interacció entre indústries.

El Sr. Serracant pensa que el model urbà actual té un límit i que hem de saber gestionar el que ens queda de sòl. Afirmar que s'ha de gestionar un nou model fiscal que s'adapti al nou model urbà.

El Sr. Muñoz també afegeix que s'han de fomentar polítiques de gènere que facilitin la conciliació de la vida laboral i familiar. Pensa que una de les mesures pot ser oferir treballs a mitja jornada.

El Sr. Colomer afirma que s'ha de veure com se suporta econòmicament el permís de maternitat, la flexibilitat horària i qui ho assumeix, no és un tema que afecti només a les empreses sinó a tota la societat.

El Sr. Antoni Estapé esmenta que el nou planejament preveu espais per equipaments als nous polígons, quedant oberta aquesta possibilitat.

El Sr. Ruano pregunta si s'ha inclòs en el document el tema de l'accessibilitat de les persones disminuïdes al seu lloc de feina i si això s'havia lligat a la sostenibilitat o a la cohesió.

El Sr. López respon que ja hi ha un pla per l'accessibilitat establert.

La Sra. Sanz recorda també que ja s'ha traçat un pla d'acció ambiental que inclou propostes d'acció que tenen a veure amb el foment de l'ocupació i de l'activitat econòmica, que molt probablement haurien d'insertar-se també en el Pacte Territorial per a l'Ocupació. Demana que es revisin totes les iniciatives de planificació estratègica municipal per tal que el Pacte disposi de la relació de totes les accions susceptibles de integrar la política d'ocupació i activitat econòmica local, com a una bona fórmula de coordinació de la gestió pública.